

meer kans op balans

-de nieuwe Friese maat-

Presentatie definitief concept beleidsbrief Europa en Duitsland 2024-2030

op 10 september 2024 aangeboden aan PS voor vaststelling op 23 oktober 2024

De kracht der wederkerigheid

De nieuwe Friese maat

- **Beheersbaarheid invloed van buiten:**
De Friese Maat: Eind 19de eeuw – ca. 1930
- **Schaalvergroting samenwerking**
1930 Prinses Margarietssluis toegang → Fryslân
- **De “nieuwe Friese maat”**
van 1930 tot heden
- **De kracht der wederkerigheid**
Balans door samenwerking
- **Zelf - samen – doen!**

Inhoud

1. Wat vooraf ging
2. Overzicht van een dynamische balans
  1. Uitgaan van de inhoud 3
  2. Focusthema's, 9 speerpunten
  3. 3 Handelingsdimensies
  4. 2 Rollen
3. Integrale samenhang
4. Financiële balans
5. Blijvende dynamiek

1. Wat vooraf ging

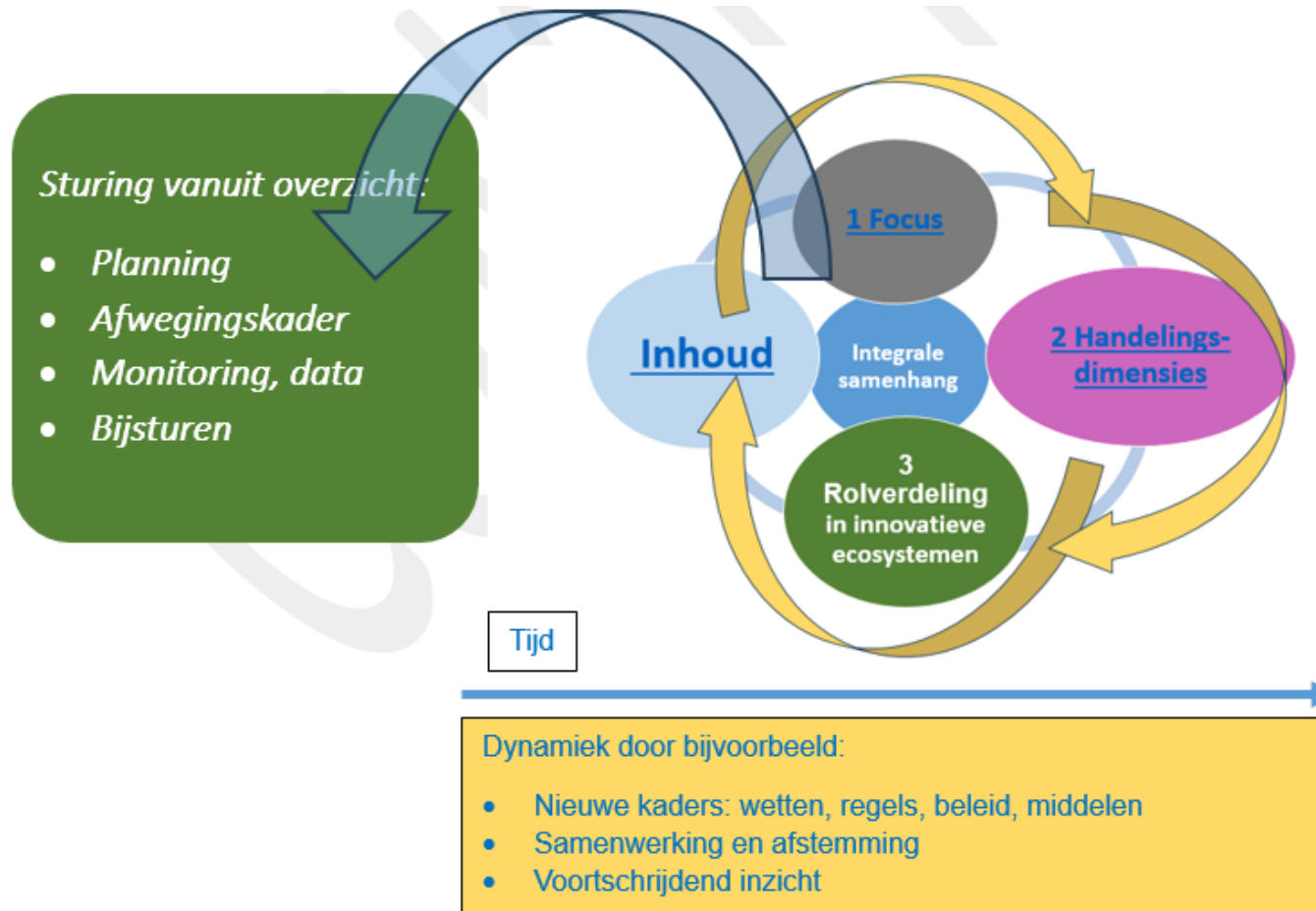
Fryslân en Europa 2020-2023 Blue Delta

1. Brengen
  2. Regio Fryslân: EPF & Europabewustzijn Fryslân
  3. Integraal beleid
  4. Focus op EU-fondsen
  5. Innovatieve ecosystemen
- **Leerpunten:**
    - Meer inhoudelijke focus
    - Meer samenhang
    - Integrale sturing
    - Beter rolbewustzijn
    - Risicobeheersing

Fryslân en Europa 2020-2023

‘Vraag niet wat Europa voor Fryslân kan betekenen, maar wat Fryslân voor Europa kan betekenen’ (vrij naar John F. Kennedy)

2. Balans door overzicht

5 Inhoud als uitgangspunt

- Uitgangspunt Blue Delta Fryslân
- 3 Missies voor Brede Welvaart
  1. Schone Natuur
  2. Gezonde Economie
  3. Gelukkige Mens
- 3 Focusthema's

Drie focusthema's

1. Natuur en water

2. Circulaire Technische Innovatie

3. Leefbaarheid

4 Focus als principe

- Keuzes door inhoudelijke focus:
3 Friese focusthema's
8 Friese speerpunten
- Op koers door focus
3 handelingsdimensies
2 rollen
Grootst mogelijke coalitie

Uit motie 09, 01, Motie CDA, PvdA, VVD, D66, FNP, Statenlid Jonk
29 mei 2024

1. Maak duidelijke beleidskeuzes over de Friese prioriteiten in Europa en Duitsland en maak niet alles belangrijk waardoor uiteindelijk niet echt belangrijk wordt, maar wees wel bereid flexibel in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en kansen.

Focus 1: Natuur & water

Speerpunt:

- 1. Versterken natuur & water**
Wet- en regelgeving, natuur,
water, bodem

Overig thema:

Duurzame Energie

Overig thema:

- **Versterken natuur & water**
- **Duurzame Energie**

 Provincie
Fryslân

Europa

Duitsland

Focus 2: Circulaire technische innovatie

Speerpunten:

2. Agro Food
3. Water(technologie)
4. Biobased Materiaal
5. HTSM
6. Maritieme Technologie

Overig thema:

- **Internationalisering MKB**

Focus 3: Leefbaarheid

Speerpunten:

- 7. Gastvrijheidseconomie**
- 8. Friese Taal**

Overige thema's:

- **Digitalisering**
- **Cultuur**

Overig thema's:

- **Digitalisering**
- **Gastvrijheidseconomie**

 Provincie
Fryslân

Europa

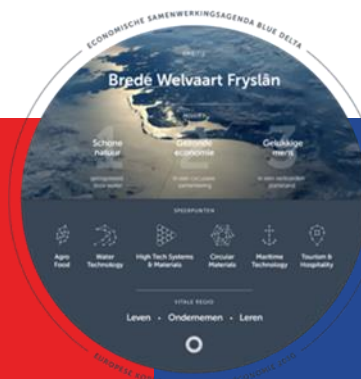

Duitsland

Dossiers met specifieke status

1 Waddengebied
2 Veenweidegebied

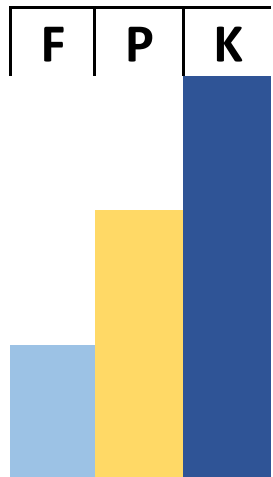
3 Fries Taal
4 Lelylijn

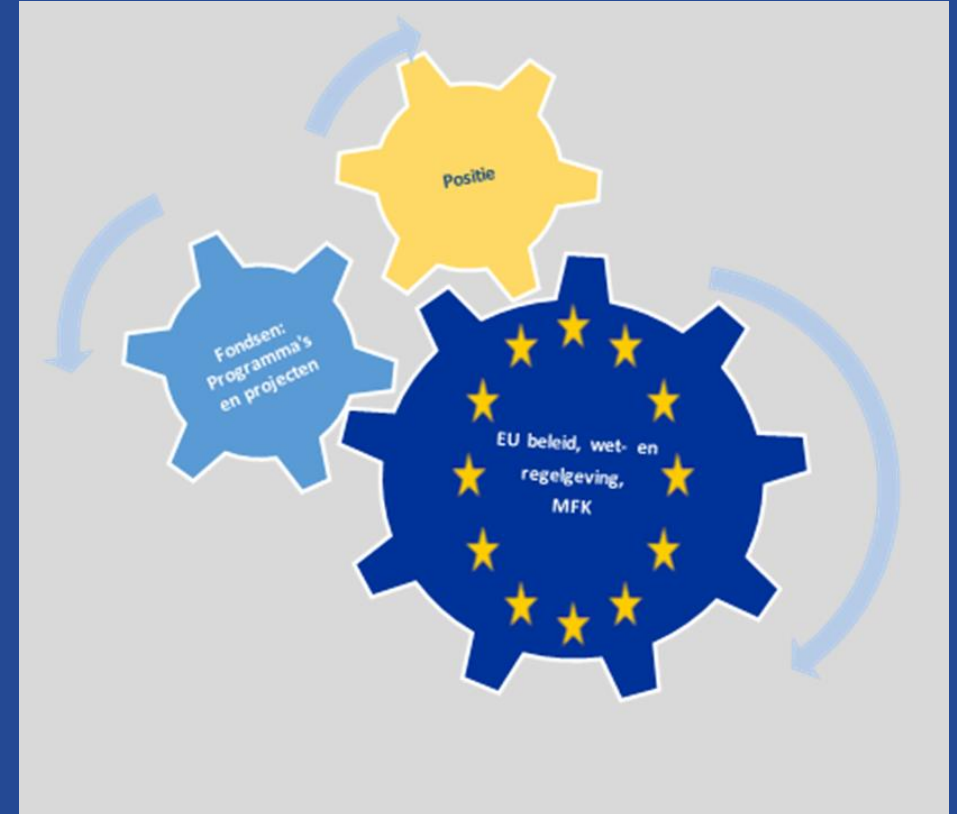
2.3 Handelingsdimensies

Drie handelingsdimensies Regio-Europa

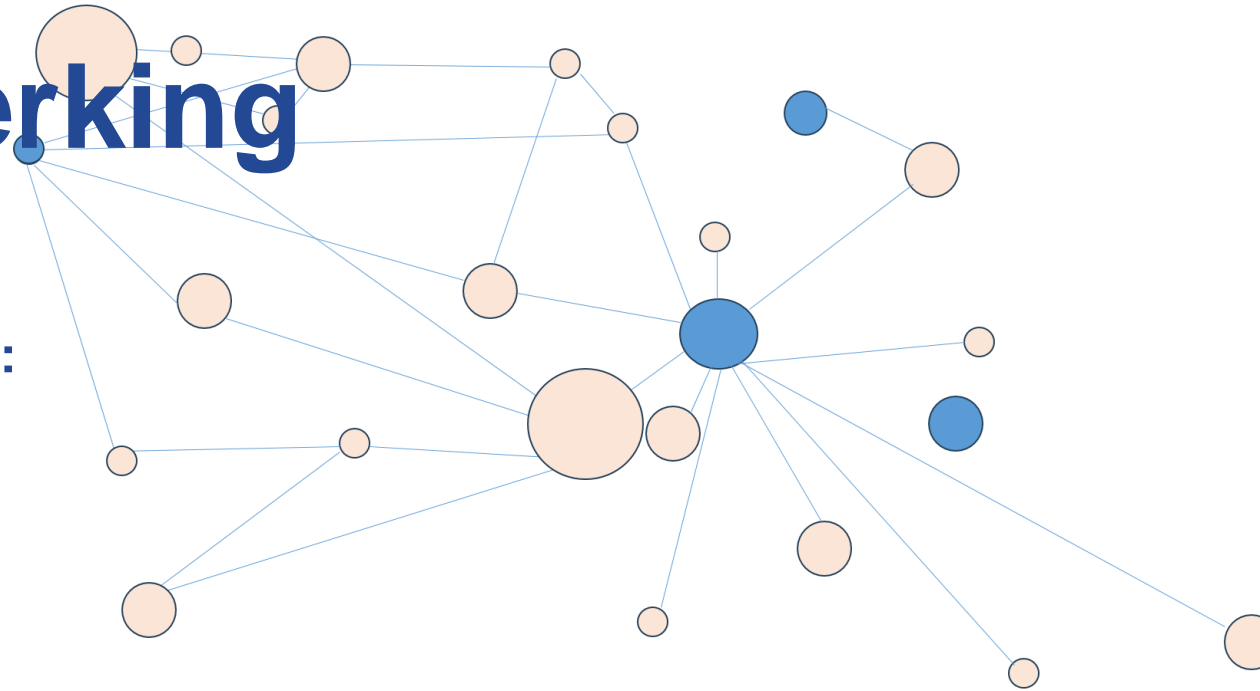
1. Kaders
2. Europese Fondsen
3. Positionering

Visuele indicatie de inzet per dimensies per speerpunt en thema met kolommen in de beleidsbrief.

2.4 Rollen in samenwerking

Two roles in innovative ecosystems:

- 1) **Initiatiefnemer**
(met ideeën)
- 2) **Betrokkene**
(voorwaardenscheppend & kaderstellend, overheid, kennisinstellingen & intermediaire organisaties)

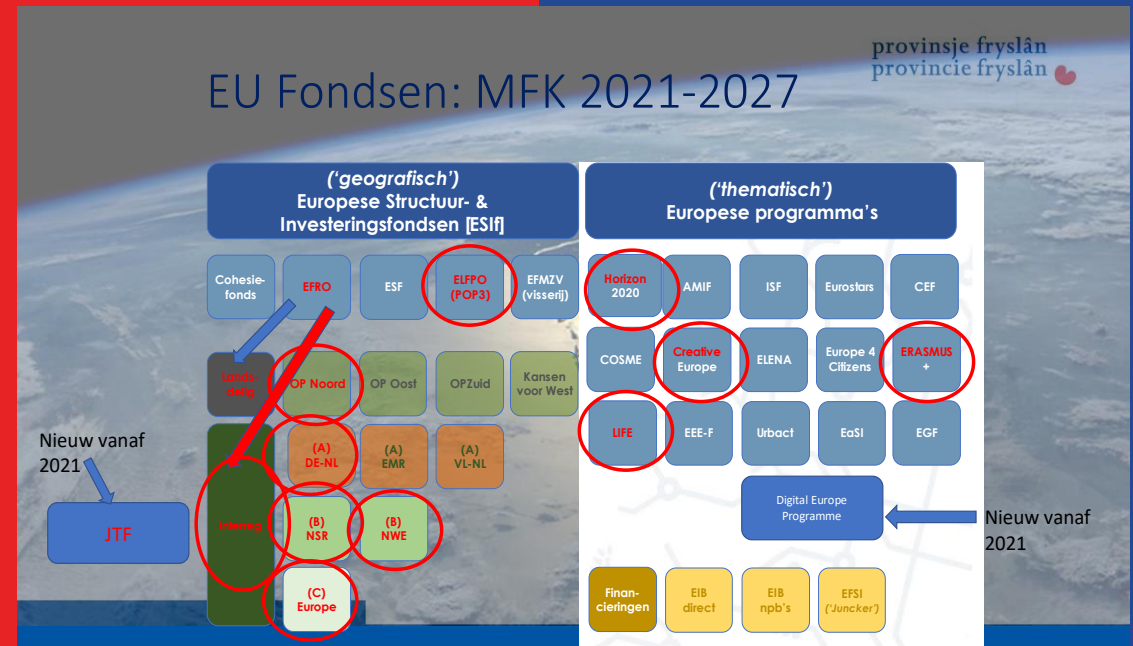
1) en 2) = **Organisatievermogen**

Samenwerking op grootst mogelijke schaal binnen fondsen en netwerken

Binnen de organisatie

Binnen de regio Fryslân

Binnen NNL, Nederland en Internationaal

8. Integrale Samenhang

Europa-brede matrix Friese speerpunten & thema's in de focusthema's

Brede Welvaart			
3 missies	Handelingsdimensie 1 Fondsen	Handelingsdimensie 2 Positie	Handelingsdimensie 3 wetten & kaders
Focusthema Natuur en Water in balans			
1 Schone Natuur geïnspireerd door water	<ul style="list-style-type: none"> • Versterking Natuur en Water (incl. Green deal) • Duurzame Energie 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringsruimte kaders • Status specifieke natuur en watergebieden 	<ul style="list-style-type: none"> • Kaderrichtlijn Water • Vogel- en habitatrictlijn • Natuurherstelwet • Bodemrichtlijn • Etc.
Focusthema Circulaire Technische Innovatie			
2 Gezonde Economie Circulaire samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • Agro Food • Water(technologie) • Biobased circulaire stoffen • HTSM • Maritieme Technologie 	<ul style="list-style-type: none"> • Meest circulaire regio EU • Watertechnologie-hoofdstad EU • Wetgeving biobased stoffen 	<ul style="list-style-type: none"> • Wetgeving en handelingsruimte biobased stoffen
Focusthema Leefbaarheid			
3 Gelukkige Mens In een verbonden platteland	<ul style="list-style-type: none"> • Gastvrijheidseconomie • Friese Taal • Digitalisering • Cultuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Meest gastvrije regio EU • OV, Lelylijn en fietsbeleid • Friese taal 	<ul style="list-style-type: none"> • EU-handvest regionale minderheidstalen
Specifieke dossiers			
Waddengebied		–	Veenweidegebied

8. Integrale Samenhang

Duitsland-specifieke matrix Friese speerpunten & thema's in de focusthema's

Brede Welvaart			
3 missies	Handelingsdimensie 1 Fondsen	Handelingsdimensie 2 Positie	Handelingsdimensie 3 wetten & kaders
Focusthema Natuur en Water in balans			
1 Schone Natuur geïnspireerd door water	<ul style="list-style-type: none"> Versterking Natuur en Water (incl. Green deal) Duurzame energie 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeringsruimte kaders Status specifieke natuur- en watergebieden 	<ul style="list-style-type: none"> Kaderrichtlijn Water Vogel- en habitatrichtlijn Natuurherstelwet Bodemrichtlijn Etc.
Focusthema Circulaire Technische Innovatie			
2 Gezonde Economie Circulaire samenleving	<ul style="list-style-type: none"> Agro Food Water(technologie) Biobased circulaire stoffen HTSM Maritieme Sector Internationalisering MKB 	<ul style="list-style-type: none"> Meest circulaire regio EU Watertechnologie-hoofdstad EU Wetgeving biobased stoffen 	<ul style="list-style-type: none"> Wetgeving en handelingsruimte biobased stoffen
Focusthema Leefbaarheid			
3 Gelukkige Mens In een verbonden platteland	<ul style="list-style-type: none"> Digitalisering Gastvrijheidseconomie Arbeidsmarkt & opleiding 	<ul style="list-style-type: none"> Meest gastvrije regio EU Arbeidsmarkt en opleiding OV en fietsbeleid 	
Specifieke dossiers	- Waddengebied Lelylijn	- Veeweidegebied	- Friese taal

9. Financiële balans:

Financiële raming t/m 2027

EPF 2025 t/m 2027	1,45 mln. euro
Cofinanciering t/m 2027*	27,8 mln. euro
Onvoorziene kansen	p.m.

*: GLB/NSP 22,4 mln. euro, overige cofinanciering 5,4 mln. euro

4. Blijvende dynamiek

- **Jaarlijks in PS:**
- rapportage
- voortgangsdebat
- eventuele actualisatie

Jo kinne ús belje op wurkdagen tusken 9.00 oere en 17.00 oere
fia r.kern@fryslân.frl/ +31 (0)58 2925594; +31(0)631741902
of kontakt mei ús opnimme
fia it kontaktformulier op ús webside.

U kunt ons op werkdagen bellen tussen 9.00 en 17.00 uur
via r.kern@fryslân.frl/ +31 (0)58 2925594; +31(0)631741902 <of
contact opnemen
via het contactformulier op onze website.

Notes
